

การเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

เขตสุขภาพที่ 2

1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2561

เกียรติคุณ วีระพิบูล

กลุ่มพัฒนาภาคีเครือข่าย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 พิษณุโลก

1. สถานการณ์

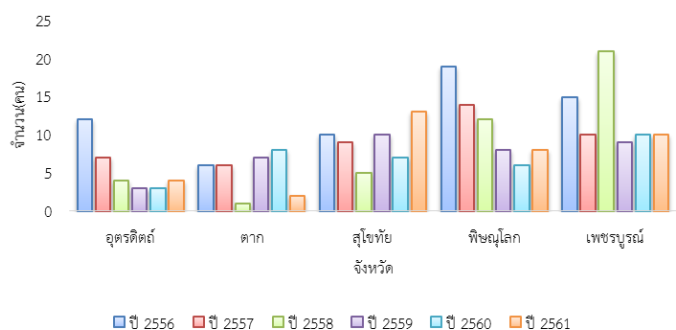
i จากข้อมูลรณบัตร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556-2560 อัตราตายจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี สัญชาติไทย เขตสุขภาพที่ 2 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับในปี พ.ศ.2561 มีจำนวนการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2560 (8%) มีเด็กจมน้ำเสียชีวิตรวม 37 คน ซึ่งว่ายน้ำไม่เป็น 32 คน (86.5%) เพศชายเสียชีวิตมากกว่าเพศหญิง 2.7 เท่า กลุ่มอายุ 5-9 ปี เสียชีวิตมากที่สุด 16 คน (43.2%) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 0-4 ปี 11 คน (29.7%) และกลุ่มอายุ 10-14 ปี (27.1%) เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี 5 คน (13.5%) ช่วงปิดเทอม 3 เดือน เสียชีวิตมากที่สุด 14 คน (38%) และเสียชีวิตมากในช่วงเวลา 14.00-16.00 น. โดยก่อนเสียชีวิตเด็กอยู่กับเพื่อนมากที่สุด (24.3%) รองลงมาคืออยู่เพียงลำพัง (21.6%) และอยู่กับพ่อแม่ (18.9%) การจัดการป้องกันในแหล่งน้ำที่เกิดเหตุ ก่อนเกิดเหตุมีเพียงเล็กน้อย (16.2%) และเพิ่มขึ้นภายหลังเกิดเหตุ (50%) โดยบ่อน้ำ-สระน้ำเพื่อการเกษตร เป็นแหล่งน้ำเสี่ยงที่เด็กจมน้ำเสียชีวิตมากที่สุด (40.5%) จังหวัดสุโขทัยมีจำนวนเด็กจมน้ำเสียชีวิตมากที่สุด 13 คน ซึ่งสูงมากกว่าเกณฑ์กำหนด 7 คน (85.7%)

ตารางแสดงจำนวน(คน) เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จมน้ำเสียชีวิต

จำนวน(คน)	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
อุดรดิตถ์	12	7	4	3	3	4
ตาก	6	6	1	7	8	2
สุโขทัย	10	9	5	10	7	13
พิษณุโลก	19	14	12	8	6	8
เพชรบูรณ์	15	10	21	9	10	10
เขต 2	62	46	43	37	34	37
ประเทศ	925	807	712	713	717	รอสถป

หมายเหตุ จำนวนตายประเทศปี พ.ศ.2561 อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลจาก กยผ.

แผนภาพแสดงจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จมน้ำเสียชีวิต จำแนกรายจังหวัด ปี พ.ศ.2556-2561

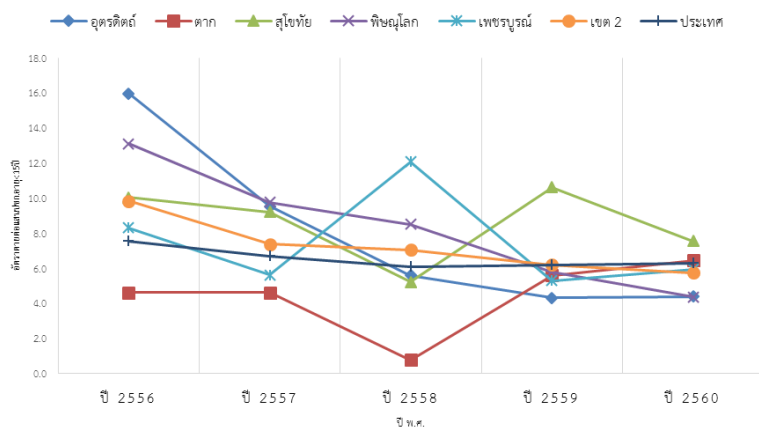
แผนภาพแสดงอัตราตายจากการจมน้ำเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เขตสุขภาพที่ 2 ปี พ.ศ.2556-2560

ตารางแสดงอัตราตายจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

อัตราตาย	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
อุดรดิตถ์	16.0	9.5	5.6	4.3	4.4
ตาก	4.6	4.6	0.8	5.6	6.5
สุโขทัย	10.0	9.2	5.2	10.6	7.6
พิษณุโลก	13.1	9.8	8.5	5.8	4.4
เพชรบูรณ์	8.3	5.6	12.1	5.3	5.9
เขต 2	9.8	7.4	7.0	6.2	5.8
ประเทศ	7.56	6.7	6.1	6.2	6.3

หมายเหตุ ต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี แสนคน

อัตราตาย ปี พ.ศ.2561 รอข้อมูล ปชก.จาก กยผ.

2. ปัจจัยเสี่ยง

i ปัจจัยเสี่ยงของการจมน้ำที่สำคัญคือ เด็กเข้าถึงแหล่งน้ำง่ายและเป็นแหล่งที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้ชุมชน ที่ไม่มีการจัดการป้องกันความเสี่ยง ขาดการดูแลใกล้ชิด ขาดความรู้และทักษะความปลอดภัยทางน้ำ รวมถึงชุมชนเพิกเฉย ขาดการเตือนภัย โดยเฉพาะในช่วงปิดเทอม ทั้งนี้ สาเหตุการเสียชีวิตส่วนใหญ่คือ การเล่นน้ำ สำหรับในเด็กอายุต่ำกว่า 2 คือ สาเหตุสำคัญคือ พลัดตกหกล้ม นอกจากนี้ยังรวมถึงปัจจัยอื่น ได้แก่ ภาวะสุขภาพ การบาดเจ็บอื่นๆ และลักษณะของแหล่งน้ำ

3. พื้นที่เสี่ยง

i พื้นที่เสี่ยงต่อการจมน้ำ ได้แก่ พื้นที่ที่มีแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น บ่อ-สระขุดเพื่อการเกษตร คลองสาธารณะ ฝาย-อ่างเก็บน้ำ ที่อยู่ในบ้านหรือใกล้ชุมชน ทั้งมีเจ้าของและไม่มี โดยไม่ได้จัดการป้องกันความเสี่ยง เช่น การติดป้ายคำเตือน/ความลึกของน้ำ การทำรั้ว/แนวป้องกันการเข้าถึง หรือการแขวนติดตั้งอุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือคนตกน้ำ รวมถึงแหล่งน้ำในบ้าน เช่น โอ่งน้ำ อ่างน้ำในห้องน้ำ กะละมัง ที่ไม่มีฝาปิด หรือไม่ได้จัดการป้องกันให้เข้าถึงได้ยากขึ้น และมีเด็กกลุ่มเสี่ยง คือ เด็กที่อาศัยอยู่กับผู้สูงวัย (ปู่ย่า ตายาย) หรือผู้ดูแลเด็กที่ต้องมีการกิจไม่ได้อยู่ใกล้ชิด เด็กที่อาศัยอยู่กับมารดาที่ต้องเลี้ยงดูแลบุตร(ทารก) หรือปล่อยให้เด็กอยู่กันตามลำพัง รวมถึงพื้นที่ที่พบการจมน้ำเสียชีวิตซ้ำซาก หรือพบการจมน้ำต่อเนื่อง

พื้นที่เสี่ยง เขตสุขภาพที่ 2 ในปี พ.ศ.2561 :

- จังหวัดสุโขทัย เป็นพื้นที่เสี่ยงสูง(สีแดง) มีอัตราการตายมากกว่า 7.5 ต่อประชากรแสนคน หรือมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในพื้นที่เดียวกัน โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิต ในอำเภอทุ่งเสลี่ยม (5 คน) รองลงมาคือ อำเภอเมือง (3 คน) และอำเภอศรีนคร (2 คน)
- จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่เสี่ยงปานกลาง(สีเหลือง) มีอัตราการตายระหว่าง 5-7.4 ต่อประชากรแสนคน หรือมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในพื้นที่เดียวกัน โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิต ในอำเภอหนองไผ่ (3 คน) รองลงมาคือ อำเภอชนแดน (2 คน) และอำเภอศรีเทพ (2 คน)
- จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่เสี่ยงปานกลาง(สีเหลือง) มีอัตราการตายระหว่าง 5-7.4 ต่อประชากรแสนคน หรือมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในพื้นที่เดียวกัน โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิต ในอำเภอบึงสามพัน (3 คน) รองลงมาคือ อำเภอนครไทย (2 คน)
- จังหวัดตาก เป็นพื้นที่เสี่ยงต่ำ(สีเขียว) มีอัตราการตายน้อยกว่า 5 ต่อประชากรแสนคน หรือมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในพื้นที่เดียวกัน โดยมีเด็กจมน้ำเสียชีวิต ในอำเภอบพพระ (2 คน)

4. มาตรการป้องกัน

i นอกเหนือมาตรการกรมควบคุมโรค ด้วยการสร้างทีมผู้ก่อการดี ชี้นพื้นฐาน (ระดับทองแดง) เพื่อป้องกันจมน้ำให้ได้ผลในระดับพื้นที่(ตำบล) และมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพ ด้วย Prevention First คือการค้นหากลุ่มเสี่ยงและแหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชน เพื่อจัดการป้องกันความเสี่ยงมิให้เกิดขึ้น เพิ่มความรู้ ทักษะและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำให้กับกลุ่มเสี่ยง ประชาชนและชุมชน สามารถเลือกจัดการความเสี่ยงและช่วยเหลือคนตกน้ำได้ โดยเริ่มตั้งแต่ในครัวเรือนสู่ชุมชน ทั้งนี้ การดำเนินการป้องกันการจมน้ำให้เกิดประสิทธิผล ชุมชนและเครือข่ายหน่วยงานในชุมชน ต้องร่วมมือสื่อสารความเสี่ยง สนับสนุนกิจกรรมการดำเนินการและติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเสียชีวิตจากการจมน้ำเป็น “ศูนย์”

“อย่าปล่อยให้การสูญเสียคนรักจากการจมน้ำกลายเป็นวิถีชีวิตชุมชน”